

Ljubljanski List

večerna priloga deželnemu uradnemu časniku.

Izhaja vsak dan razen nedelj in praznikov ob 5. uri zvečer.

Uredništvo in upravnništvo: Kolodvorske ulice šte. 15. — Zurednikom se more govoriti vsak dan od 11. do 12. ure. — Rokopisi se ne vračajo. — Inserati: Šeststopna petit-vrsta 4 kr., pri večkratnem ponavljanju dajo se popust. — Volja za Ljubljano v upravnishvu: za celo leto 6 gld., za pol leta 3 gld., za četrt leta 1 gld. 50 kr., na mesec 50 kr., pošiljatev na dom volja mesečno 9 kr. več. Po pošti volja za celo leto 10 gl., za pol leta 5 gld., za četrt leta 2 gld. 50 kr. in za jeden mesec 85 kr.

Štev. 100.

V Ljubljani v ponedeljek, 4. maja 1885.

Tečaj II.

Svojim prijateljem.

Pač ste morali biti osupnjeni in začudeni, ko ste brali v „Slovenca“ za me tako malo laskavo poročilo o dolenski železnici in ko so vam prišli pred oči debelo tiskani napadi „Slovenskega Naroda“ na moje poštenje. Pač je marsikateremu iz med vas, ki ste dozda z dušo in telom stali na moji strani, ne hoté vzbudila se v prsih misel, da sem morda vendar le kaj pregrešil se in to tim bolj, ker je pretekel dolg teden, ne da bi se bil oglasil. Moji protivniki vriskali so in poskakovali veselja, vi pa ste morda hodili povešenih glav in jaz nisem nič storil, da bi vas rešil neprijetnega in mučnega položaja. Namesto da bi bil povzdignil svoj glas, ko se mi je govorilo o „moralinem brezdnu“ — sem le molčal!

In vendar imel sem tehtne razloge, da nisem takoj skušal zagovarjati se proti krivičnim napadom. Pač sem natančno se zavedal vsake besedice, katero sem z ekc. grf. Taaffejem bil govoril o dolenski železnici, pač mi je kri vzkipeła, videčemu, da je ovadba protivnikov zavratni atentat na mojo moralno eksistenco, a v svesti sem si bil, da sam od sebe ne morem in ne smem objaviti nobenega popravka. Trdno sem tedaj sklenil, naravnost podati se k ministerskemu predsedniku ter od njega izprosi si izrecnega pooblastila, da ž njim razderem proti meni naperjene spletke. Sklep moj postal je nerazrušen od tedaj, ko se je „Slovenec“ pridružil svojemu tovarišu iz „Narodne Tiskarne“ ter na videz bolj rahlo z žametastimi kremplji, v istini pa se mnogo zlobneje zaganjal se v moje pošteno ime.

Listek.

Instruktor.

(Prosto preložil J. Bedének.)

I.

„Danes ste dobili novega instruktora?“

„Dà, prišel je menda pred eno uro.“

„Kakošen pa je?“

„Ne vem, nisem ga videla?“

„Nisi ga videla, škoda!“

„Kaj te takó briga novi instruktor?“

„Prav nič me ne briga doktor Nikolič! Méniš-li, da ne vem, kakošni sitneži so učenjaki, katerim se uže na prvi pogled vidi, da so jim knjige in zopet le knjige svet, okoli katerega se vrti vsa njihova nevkretna dvorljivost in se le ondi nikdar ne spodtakne. Takó živo ga vidim pred očmi, da bi ti ga kar naslikala lehko. Ali ga?“

„Le, če te veseli.“

„Poslušaj! Majhen bo in uže bolj prileten, morda tudi nekoliko švedrast, na vsak način pa putigromast. Suh ti bo, kakor goba ter bo obleka kar plesala po njem. Iz nad suhih pleč, kojih eno nekoliko bolj k višku štrli, spenja se suha glava.

Toda nesreča je nanescila, da sem skoro ves teden zastoj skušal, priti do s poslom preobloženega gosp. ministra. Stoprav v petek popoldné me je grof Taaffe sprejel in iz duše hvalen sem visokemu gospodu, da mi je dal priliko, razložiti mu svojo, naposled vendar le osebno zadevo. Povedal sem mu naravnost, kaj se je pisalo proti meni z ozirom na moj dotični razgovor o dolenski železnici. Dejal sem mu, da sem „spisal omenjena članka na podlagi lastnih študij in opiraje se na natančne informacije, koje sem bil prejel pri eksc. min. Pinu in predsedniku baronu Czédiku.“ Dostavil sem, da sem v „uvodu tudi omenjal razgovor, kojega sem ž njim imel o istem vprašanji ter naglašal svoje osebno prepričanje, da se je deželi kranjski i od njega nadejati vplivne podpore pri tem podjetji.“ Poudarjajoč, da „sem pisal le golo istino, slikal sem mu vse brezozirne napade na svojo osebno čast, katere je izzval njegov tako zvani „odgovor“ deputaciji naših državnih poslancev ter izprosil sem si konečno izrecno pooblastilo, da smem zavriniti to ne-utemeljeno sumničenje.“

In kaj sem izvedel pri g. ministerskem predsedniku, káko pojasnilo prejel sem iz ust njegovih? Na podlagi njegovih informacij sestavil sem „Stvarni popravek“ ter ga poslal uredništvu „Slovenca“ in „Slovenskega Naroda“, zahtevajoč z ozirom na § 19 tiskovnega zakona z dné 17ega decembra 1862, št. 6 drž. zakonika z l. 1863, da ga sprejmeta nespremenjenega ter ponatisneta z istimi črkami in na istem mestu, koder so se čitale njijine ovadbe. Popravek se glasi:

„Vsled članka, prijavljenega v „Slovenca“ 27ega

Lica bode imel upadla, ušesa pa velika in štrleča liki uhani. Najbolj kapitalen bode pa nos; ta ti bo tak, da bi ga lahko kaki borni nevesti za doto dal. Očal tudi ne smem pozabiti, katera si na čelo pomakne, kadar kaj silno učenega predava. Govoreč ti vsako besedo po dvakrat pretehta predno jo izblekne.“

„Oj, ti grda Grozdana, prav nič več te ne pogledam, če mi boš o naših vse časti vrednih učenjakih takó porogljivo govorila!“

„Ah pač“, odvrne mala in kot srna živa Grozdana, „saj veš, da se le šalim, da ne more biti niti besedice resnične! Huda pa zavoljo tega res ne smeš náme biti.“ Takoj se oklene Grozdana okolo vrata svoji prijateljici ter naivno gleda v njene črno žareče oči, katere so se pod senco dolgih trepalnic svetile.

Domača hči, Darinka Svetličeva je bila, katere se je poredna Grozdana oklepala. Sedeli ste za lično mizo, na kateri so ležale odrpte Gregorčičeve pesni poleg ročne torbice. Darinka vam je bila deklica blizo osemnajstih let in taka, da bi jo bil človek kar gledal. Bila je pravi ideal tistega vedno ženskega, ki se človeku na prvi po-

aprila t. l., št. 94, z naslovom: „Kranjski državni poslanci pa dolenska železnica“, (oziroma vsled notice, razglašene v „Slov. Narodu“ 25. aprila t. l., št. 93, z naslovom: „Kdo Mu je kos“), podal sem se v petek 1. maja k nj. ekscelenci g. ministerskemu predsedniku grofu Taaffeju, vprašat ga, ali je res deputaciji naših državnih poslancev dal tak odgovor gledé člankov v „Ljubljanskem Listu“, št. 74. in 76. o dolenski železnici, kakor Vi pišete, ter prosit ga dovoljenja za eventualni stvarni popravek.

Gosp. grof mi je dejal, da ga je jeden izmed kranjskih državnih poslancev vprašal, ali je res on, ministerski prvosednik grof Taaffe članka „Ljublj. Lista“ o dolenski železnici, št. 74. in 76. naročil („Auftrag gegeben“) ter proti njih spisatelju, prof. Šukljetu se izjavil, da država sploh ne namerava podpirati zgradbo dolenske železnice, in da je on na to odgovoril: „Ob und was ich mit Professor Šuklje über die Unterkrainger Bahn gesprochen habe, ist mir nicht mehr in Erinnerung. Das aber weiss ich gewiss, dass die bewussten Artikel nicht über meinen Auftrag geschrieben worden sind.“

Zdovoljenjem nj. prevzvišenosti predstavil sem potem od besede do besede točko iz članka št. 74., pričenšo z besedami: „Stopil sem tedaj k ekscelenci g. ministerskemu predsedniku grofu Taaffeju . . .“ ter segajočo do odstavka: „dolžnost storé v polni meri.“ Gosp. minister blagovolil je izjaviti se: „Dagegen habe ich nichts einzuwenden.“ Ko sem pa nadaljeval prevod ter predstavil passus, kateri se začneja: „Jedni iluziji bodemo sicer takoj morali slovo dati: Zastoj se

gled prikupi ter nas očara. Sicer je pa Darinka jako mirna stvar božja.

Nekolika mlajša njena prijateljica Grozdana Dolinska, ki je Darinko ravno kar objemala, je pa jako živahno, ljubezni in naivnosti polno dete. Verjeti nam smete, da je tudi Grozdana vrlo lepa devotka, in k temu še v tako lepem kraju na nebohodni dan, kadar smo ji na vrtu opazovali. Dà, dà, na grajskem vrtu ste sedeli v uti, ki je bila vsa z divjo vinsko trto obrastena, gosta pa takó, da se je z veliko težavo le tu in tam kak solčni žarek vanjo ukradel.

„Tako, sedaj imaš vašega gospoda doktorja celega, od nog do glave, kakor ga je bil Bog vstvaril“, pravi šegava Grozdana, „in pritrditi mi moraš, da ga znam izbornu naslikati.“

„Ménim, da si se močno zmotila!“

„Kaj, ti ga morda uže poznaš?“ nagajivka vsklikne ter zalo prijateljico izpusti.

Obe h krati ozrete se proti vhodu úte, kjer nastopi mlada, visoka in čvrsta moška postava. Mladenič deklici opazivši, hoče se umakniti, videč pa, da bi bilo uže prepozno, približa se jima na korak rekóč:

je nadejati, da nam bode država sama zgolj na svoje stroške gradila dolensko železnico. Kompetentni krogi so tega mnenja, da je ta progla do sedaj le bolj lokalnega pomena. „Seže mi ministriški prvosednik živahno v besedo ter reče: „Jetzt glaube ich erst recht, mit Ihnen die Sache besprochen zu haben. Das sind ganz meine Ansichten. Und wenn ich es Ihnen damals nicht gesagt habe, so hätte ich es Ihnen sagen können, denn anders lässt sich die Sache überhaupt nicht durchführen.“

Na to sem prosil g. ministerskega prvosednika za izrecno dovoljenje, prijaviti stvaren popravek v tem zmislu, kar mi je visoki gospod tudi blagovoljno dopustil.“

Danes sem odposlal po en eksemplar tega popravka obema uredništvoma. Ako se bode ta resnicoljubiva lista branila, zadostovati žaljeni moji časti vsaj v toliko, da sprejmo to izjavo, prisilil jih bodem z zakonitimi sredstvi in sodnijskim potom.

To tedaj je čista resnica, ko sem čul iz ust najkompetentnejšega sodnika in katero sovražna mi dnevnika zavijata in pačita na vse načine. Jasno je kakor beli dan, da se proti meni ravna s slabim namenom, in sicer v dvojnem oziru. Prvič s tem, da je eden državnih poslancev vsebino mojih člankov napačno tolmačil g. ministru ter meni reči spodtikal, katerih nikoli in nikjer izustil nisem. Ne vem, ali dotični gospod sploh čital ni dotičnih člankov ali pa ni pismene slovenščine zmožen v toliki meri, da bi mogel razumeti jasne moje besede. Slab namen mojih zopernikov pa se vidi drugič v tem, da so tudi ministrov odgovor zlobno zasukali ter ost njegovo proti meni obrnili.

To se vé da na zadnje ni nič novega pri gg. protivnikih. Isto nedostojno taktiko bilo je opazovati v „Slovenci“, kateri se je v istem članku izjavil o stvarni vsebini mojih nasvetov takó-le: „Po prizadevanju naših državnih poslancev bodo glavni stroški za dolensko železnico zadeli državo, po nasvetu g. prof. Šukljeta bi pa zadeli deželo kranjsko, oziroma prebivalstvo dotičnih okrajev.“ In tako se upa pisariti slovenski žurnalisti, kateri je bil dobro poučen o celi tej zadevi! Kje sem trdil kaj jednečega? Mari niso besede moje dovolj razumljive, ako naravnost trdim v članku števil. 74.: „Če prav veliko ne bomo skup spravili — saj zna svet in z njim tudi dunajsko ministerstvo, da se bogatinov ne sme iskati po dolenskih holmih in dolinah — nekaj pa bomo lahko storili tudi mi, navzlic svojem siromaštvu.“ Naočnike si natakните, oglejte si članka moja z lupo, mikroskop vzemite v roko ter analizirajte slednjo besedico — in uve-

rili se bode, da nobenega razločka ni med mojimi nasveti in med tem, kar so bivši državni poslanci post tot discrimina rerum bili izumili!

Toda, dovelj za danes! Sodbe izreči o takem „plemenitem“ postopanju ne maram. Objavlil sem stvar, kakor je v istini, prijatelji moji, vi rojaki dolenski, in ti nepokvarjeni narod moj, sodite vi med menoj in mojim nasprotnikom!

Na Dunaji 3. maja 1885.

Prof. Fr. Šuklje,
dež. poslanec.

Anglija — Rusija.

Iz dobrih virov dohajajoča poročila iz ruskega glavnega mesta se vsa v tem zlagajo, da car Aleksander nikakor ni prijatelj vojski z Angleško, in da, razen nekaterih izjem, tudi v daljnih vplivnih krogih mnenje ni za vojsko. Če se tudi Rusija ne kaže voljno, v razporu, kateri je nastal med obema deželama, graditi angleškemu premieru zlat most, se godi osebno zaradi tega, ker se v ruskem glavnem mestu misli, da gospod Gladstone sodi ves konflikt iz potrebe notranje politike ter ga je zaradi tega obrnil na ono stran, kjer — kakor misli on — mu bode prinašal utrditev njegovega stališča. Da bi tej potrebi ugodili, se vé da v Petrogradu ne kažejo voljne, in tu naj nihče Rusije zaradi takega postopanja ne graja; kajti pri vsem prijateljstvu, katero je nekdanj Gladstone kazal Rusiji, vender ne more ruski kabinet za to služiti, da bi poveljal slavo Gladstonovo na škodo ruskih interesov. To neprikrito brepenenje angleškega kabineta po „vspehu“ pa je ono, kar krije pravo nevarnost ter napravlja položaj resen. Če gospod Gladstone skuša gorko vzdržati misel o razsodišču, se to zgodi s stransko mislijo, da si zagotovi, da mu izrek tretjega eventualno odpo-ved političnemu vspehu olajša. Ruski kabinet, kateri pozna to namero, se nasproti misli o posredovanju ali o razsodišču, kateri je jedino politična potreba nasprotnikova, obnaša po pravici negativno, ne gledé na to, da bi nasprotovalo ruskemu narodnemu čutu ter ga žalilo, če bi se vojna dela izročila razsodišču.

Oni glasovi, kateri pripovedujejo, da bode Nemčija prevzela posredovanje ali da bode celó pritiskala na Rusijo v zmislu miru, najdejo tu le gluha ušesa in mrzla srca.

Rusija ne išče vojske in če se išče mir, naj se išče drugodi, ne v Petrogradu. Ne treba pač še dalje zatrjevati, da bode berlinski kabinet svoje dozdanje obnašanje še na dalje ohranil ter gori omenjenim angleškim željam nikakor ne ugodil. Avstro-Ogerska in Francija se držite jednečega stališča in v tem leži morda relativno še najboljša jamčenje, da Angleška gledé svoje osamljenosti ne bode pustila, da pride do vojske. Da bi v slučaju,

če se vname vojska, omenjene vlasti obnašale se po polnem nevtralnó ter da bi svoj političen vpliv za to, da pridobijo za to misel, skoro ni treba gledé zdanjih odnošajev še posebej omenjati. To zahtevajo interesi Nemčije; kar se tiče nemških simpatij, stojé te na ruski strani. Kjer ni tega — kakor v nekaterih demokratskih listih — tu igrajo politični ideali svojo vlogo, kateri so svojo vrednost pri nemškem narodu uže izgubili.

Dopisi.

Iz Metlike, 3. maja. (Izv. dop.) Pičlo je število besed, ki v dopisu iz našega mesta v „Ljub. Listu“ št. 98 javlja občno željo Metličanov, da bodi naš zastopnik v državni zbornici isti gospod prof. Šuklje, ki je kot deželni poslanec zaupanje svojih volilcev po polnem opravičil. Držimo se tega, da je naš poslanec deželno-zborski mandat vestno spolnjeval, da se je bolj nego kedo drug čvrsto in vspešno potegoval za korist svojega volilnega okraja, a pri tem ni nikoli pustil iz oči širnejega ozemlja svoje domovine. Živahno odobravanje, ki je spremljevalo njegove krepke napore v sobani deželnega zbora, odmevalo je ne manj živo v naših prsih in vzbudilo ponos, da smo si izbrali tako vrlega zastopnika. Ako so ravno isti vzroki izzvali podlo zavist ljudi, ki se v ničem ne morejo meriti s prof. Šukljejem, in so se zatorej opasali z orožjem obrekovanja, lažij, sumničenja, to nas ni motilo. Delovanje njegovo je vseskozi očito in jasno. Blaginja domovini je nje cilj; vztrajnost njegovo gáso; razumna, razmeram prikladna politika način, da se doseže namen. Trdna volja in oblastne duševne sile se družijo tem lastnostim — in moremo li izročiti državno-zborski mandat boljemu, sposobnejemu?

Odkar služi g. prof. Šuklje domovini, zasledovali smo njegovo delovanje. Bilo je odlično. Ko mu je bilo izročeno deželno-zborsko poslanstvo, stopil je še pred zasedanjem s svojimi volilci neposrednje v dotiko. Obiskal je dolensko mesto, in početkom septembra 1883 pozdravili smo ga tudi Metličani.

Zaslišal je naše želje in zapisniki deželnega zbora so porok, da je vedno trudil se, spolniti svoje obljube. Uže takrat so zbrani meščanje svojemu odličnemu gostu izrekli nado, naj bi sprejel kandidaturó za državni zbor, uverjeni, da bodo bolje zastopani, kakor dosedaj.

Tisto misel izrekli so tudi vrli Črnomaljši. V Novem mestu in v Kostanjevici se je izprožilo isto upanje. Zvest je bil deželni poslanec svoji nalogi, zvesti so mu toraj tudi volilci.

Živio naš kandidat za državni zbor, g. prof. Šuklje!

„Oprostite gospodičini, nisem vama mislil prijazne družčine motiti; prav po naključju sem semkaj zašel.“

Darinka, domača hči, vstane in nevedoč kaj bi prav za prav rekla, dostavi: „Prosim, niste nahi kar nič motili. S kom nama je čast —?“

„Doktor Nikolič mi je priimek.“

Grozdano je zarudela, kakor škrlat. Ne vé, ali bi se jezila ali smejala, ker se takó gorostasno zmotila. Jeli mogoče, da bi bila ta krasna, visoka, impozantna postava v elegantni sivkasti letinski opravi, v kateri se takó ponosno, takó plemenito vede — novi instruktor? V deveto deželo bi si želela, ko se domisli, da je zali tujec morebiti ravnokar svojo lastno karikaturó iz njenih ustic poslušal. Ej, pa saj ni mogoče, da bi bil kaj slišal, vsaj na obrazu se mu ničesar ne bere, bi le količkaj na to cikalo.

Zali tujec je Darinko neznansko osupnil, kar je pa ona s prirojeno žensko bistroumnostjo izvrstno zatajiti znala ter je iz pravega stališča, kar se je domači hčeri takó dobro podajalo, naivno ponavljala:

„Aj, novi naš domačin torej, dovolite, da se vam predstavim: Darinka Svetličeva in tukaj moja prijateljica, Grozdana Dolinska.“

„Tisočkrat vas prosim odpuščanja, da se vam nisem predstavil, kakor konvencionalni pravilnik zahteva in kakor bi si bila morda milostljiva gospica želela,“ nadaljuje mladenič, priklonivši se.

„Ste li tak prijatelj strogih konvencionalnih šeg?“ vpraša Grozdana.

Doktor Nikoliču zaigra okolo usten komaj da poznaten nasmeh, nadkriljajočega duha njegovega.

„O, za svojo osebo prav nič!“

„No in medve, medve“ — privrelo je iz zalih ustic Grozdaninih, a potok besedi se ji vstavi in ona zarudi.

„Želela ste prej ko ne reči, da si na rovaš vaše mladosti marsikak greh proti konvencionalnim šegam zarežete, jelite, da je takó?“

„Dà, dà, ravno to je bilo“, vsklikne Grozdana, „kar mi je bilo sapo zaprlo.“

„In vi, milostiva“, obrne se mladenič k Darinki.

„Se strinjam tudi z vami!“

„Odvezo bi bil torej dobil“, nasmehne se doktor zopet tako, kakor prvič. „Dalje predrzmem se še dostaviti, da je uže dve uri, kar sem došel semkaj; da sem se gospódi uže predstavil ter ob enem za danes popoldné dopust dobil, naj si od trudapolnega pota odpočijem. Ker pa jeklena moja narava ne pozna truda, izvabilo me je prekrasno

popoldné med božji svet na cveteci vrt in tukaj sem!“

„Kar nahi prav srčno veseli“, pristavi prijazno domače dekle. „Ker ste sedaj naš, mikalo vas bode gotovo natančneje spoznati okolico. Če ste zadovoljni, skazati vama hočem vse najlepše prostore po vrtu?“

„Res ne vem, kako bi se vam dostojno zahvaliti mogel“, odgovori doktor uže ob Darinčni strani po vrtu šetajoč ter tu pa tam globoko svoje oko v Darinčno pogrezne želeč ji na dnu srca brati.

„Tukajle je Darinčni kôti; jaz sem ga namreč krstila“, oglasi se živa Grozdana, ko je trojica po daljšem sprehodu med drevoredi dospela do zaraščenega mesta, kjer je v sredi jazmina in divje trte v mali duplini stala klop z zelenim mahom prevlečena: „prostorček, ki je kakor nalašč vstvarjen, da človek sanjari tukaj; ali ni res, gospod doktor?“

„Kako pa da“, odgovori ta zamišljen in namesto Grozdane Darinko pogleda.

Velik prepeličar plane med družbo! takoj za njim prisopiha pa rudečeličen petnajstleten deček, ki za Grozdano skoči ter ji od za z rokami oči pokrije. (Dalje prihodnjé.)

Razne vesti.

— (Fotografije v naravnih barvah.) Niti kolodijevane niti noveje za svetlobo jako občutno gelatinovane šipe ne vsprejmejo naravnih barv fotografovanega predmeta. Zatorej so marljivo iskali način, kako bi se uže dokaj čudovita umetnost fotografiranja za znatno stopnjo više pomaknila. Smoter pač ni mogel biti drug, nego da se morejo slike v krasu naravnih barv objektov pričarati. Mnogo poskusov se ni posrečilo. V najnovejšem času pa je prof. J. M. Eder na Dunaji dosegel prav znamenit uspeh. Z bromovanjem srebrom in gelatino preskrbljeno šipo namoči on še v prav na redko v vinskem cvetu razpuščene anilinske barve in doseže s tem željeni uspeh. Posebno neki zadovoljajo slike iz narave. Zelenje gozdov in polja ter oblaki v lastinitih barvah pokažejo se v sliki na novi način narejeni, prav iznenadno. In baš to je bilo prej nedosežno.

— (Od kod je znamenje matematikov?) Neznano število, katero mi s to črko znamenujemo, imenoval je Diophantos z grško besedo arithmos. Mesto nje navadili so se pisati le konečno črko „s“ z naglasom. Arabci so to najbrž povzeli ali pisali so „š“ kot početno črko besede šai to znači v njih jeziku „stvar“, namreč neznano stvar, ki se ima iz računa poiskati. Arabski š pa so na Španjskem znamenovali kot x, in tako je ta črka dobila svoj pomen v računstvu.

— (Samomor iz ljubezni.) Z Dunaja se od včeraj poroča: Devetnajstletni Rihard Ortmann, sin poznatega tukajšnjega trgovca, vstrelil se je danes opoldne. Nesrečnež bil je prav dobro odgojen in je bil, dovršivši trgovinsko akademijo, komptoirist pri neki banki. Pred nekolikimi tedni seznanil se je z mlado in lepo, a ubožno deklico, katero je goreče ljubil. Ko oče njegov o tem zvě, pokliče ga pred se ter ga prav resno posvari. Tudi mu je prigovarjal, da naj to zvezo zopet razdere. Sin bil je od očetovih besed zelo ganjen, vendar ni imel te moči v sebi, da bi se bil odpovedal ljubljene deklici. Danes opoldne prišlo je vsled tega med očetom in sinom do novega nastopa, pri katerem je stari svojemu sinu prav bitko očital njegovo vedenje. Ta bil je tako ginjen, da je očeta jokajoč prosil odpuščenja. Ko se je potem v svojo sobo podal, vzame iz omare revolver ter si ga izstrelil v desno senco. Prenesli so ga v bolnico, a izdihnil je uže med potem svojo dušo.

— (Sodnijske počitnice.) Iz Turina se z dné 25. aprila poroča: Včeraj ponoči vlomilo so tatje v poslopje tukajšnje sodnije in so odnesli razen vrednostnih stvari tudi vse spise in zapisnike, ki so bili pripravljeni za obravnave. Vsled tega ni bilo danes nikake obravnave in jih tudi še prihodnje dni ne bode. Tako so tatje sodnijskemu osebju preskrbeli počitnice, ki bi jih pri svojih višjih najbrže ne bili dobili.

— (Rastline — kompasnice.) Uže pred mnogimi leti so lovci in naseljenci severo-ameriških prerij pripovedovali o rastlini, ki jim kaže v širnih brezpotnih pustinjah strani sveta, ker so njeni listi obrnjeni kakor magnetnica proti severji. General Alvord je leta 1842 o tej rastlini poročal. Veda jo imenuje *Silphium laciniatum*. Poročevalcu niso verjeli, a pred štirimi leti je dr. E. Stahl v Jeni ono skrivnostno lastnost dokazal ter raztolmačil. Tudi med domačimi rastlinami imamo sličnih in sosebno divja solata ali ločika (*Lactuca Scariola*) more prav zanesljivo namestovati iglo magnetnico. — Razloži se ta stvar takó-le: Izmed mnogih domačih rastlin ima na pr. robinija (akacija) to posebno, da svoje liste po dnevi drugače postavi kakor po noči — ker so občutni za svetlobo. Slično je pri rastlinah kompasnicah. One postavijo liste takó da jih solnčni žarki preveč ne zadenejo, to je vzporedno z njimi. Tedaj se liste takó zasujejo, da stoji o poludne njih ploskev ravno v meridianu.

Domače stvari.

— („Slovenski Narod“, ki priča vselej resnico,) omenja v zadnji svoji številki, v kateri govori med drugim o volilnem gibanju, da so za prof. Šukljea uneti najbolj novomeški nemčurji. Čujete volilci na Dolenjskem? Vi, ki ste morda namenjeni dati svoj glas gosp. Šukljetu, ste vsi „nemčurji“. Tako pravi „Slovenski Narod“, najstarejši slovenski dnevnik!

— (Častite čitatelje „Ljub. Lista“ opozarjamo) na dopis iz Metlike. Iz njega se prav jasno razvidi, kako se prof. Šuklje državnoborskim volilcem z Dolenjskega „vsiljuje“ kot kandidat.

— (Razpisane so naslednje fare): Polhov Gradec, Blagovica in Dobovec (prošnje za vse tri naj se vložé na stolni kapitelj ljubljanski); Bela Cerkev (prošnje na c. kr. deželno vlado kranjsko).

— (Izkaz koroških veleposestnikov) obseza 108 volilcev.

— (Dolenjske toplice) odprle so se dné 1. maja.

— (Iz Radovljice) se nam z dné 3. t. m. piše: Kakor čujemo, namerava g. J. Žirovnik, učitelj v Gorjah, prirediti 25. t. m. zvečer „pri Kristofu“ v Lescah „večerno zabavo“ s petjem in tombolo na korist zakladu društva „Národna šola“, s katerim bo to društvo nalagalo in izdavallo poučne in kratkočasne povesti za otroke. Tega večera se prav veselimo. Prvič je namen jako blag, drugič pa bomo vendar kedaj zopet slišali izborne petje.

— (Tržaške novosti.) Angelika Vlah rojena v voloskem okraju, dekla na Reki, še prav mlada ženska, je bila obsojena na štiri mesece ječe, ker je na cesti med Reko in Trstom porojeno dete odložila in založila s kamenjem, z očitnim namenom, da se deteta znebi. Ko je prišla domu, spoznali so njeni ljudje da je porodila, na kar je porodnica tudi obstala vso stvar. Šli so dete iskat in našli so ga še živega ter vso stvar dolgo časa prikrivali, ali sodnija je vendar zločin zavohala in nevestno mater poklicala na odgovor.

— V četrtek na večer skočila je pri Sv. Andreju neka 45 letna, jako lepo oblečena ženska v morje. Kočijaž tramvaja Ambrožič in konduktor Prisič sta jo rešila. Odvedli so jo potem v bolnico. Kaj je dovedlo k temu to žensko, ki je bila videti bogatega stanu, je nerazumljivo. — Pri Sv. M. Magdaleni št. 243 stanujoča Ana Zlobec je pred osmimi dnevi našla malo dete blizu žavelskega mosta. Naznanila je to oblastnjam, ali starišev ni moč najti.

Grozen umor.

(Po policijskem poročilu.)

Včeraj, dné 3. t. m., okolo 11. ure dopoldne izvršil se je v obližji tovarne za lep grozen zločin.

Okolo 1. ure popoldne naznanil je France Javornik, Poljanska cesta 17, tukajšnjemu uradu, da v nekem malem gozdiču blizu imenovane tovarne leži troje otroških trupel, ter da je storilec lastni oče otrok, kateremu vendar imena ne vé.

Komisija tukajšnjega urada, sestojča iz gg. svetnika dr. Kovatscha ter policijskega komisarja Kavčnika podala se je nemudoma na lice mesta in iz ogleda razvidelo se je tole:

Kakih 400 korakov od pomerjalne meje o majhnem med sv. Martinovo in tako zvano Zeleno cesto ležečem gozdiču, imenovanem „Taškarjev gozd“, ležali so v jedni vrsti kakih 6 korakov drug od drugega oddaljeni trije otroci, 2 moškega in jeden ženskega spola, katerih jeden, na desni strani ležeč deček, je bil mrtev, druga dva pa še živa, a v popolni nezavesti.

Na glavah imeli so vsi trije velike, globoke rane. Orodja, s katerim se je dejanje izvršilo, ni bilo nikjer najti. Vendar se je na prvi pogled razvidelo, da so bili otroci ustreljeni. Mrtvi odvel se je v mrtvašnico pri sv. Kristofu, živa dva pa je službujoči zdravnik g. dr. Kovatsch za silo obvezal ter jih pustil prevesti v bolnico v Ljubljani.

Raziskavanja na lici mesta dognala so naslednje: Okolo 12. ure čul je posestnik Janez Birt iz Šmartnega, ko je peljal se po cesti v Šmartno v imenovanem gozdiču žensk jok. Hitel je v gozdič in tam našel je žensko z jednim otročičem v naročji in klečečo pred umorjenimi tremi otroci.

Prej še prišla je na mesto dejanja Katra Marovt iz Šmartnega. S časom nabralo se je v gozdu mnogo ljudi, katerih pa ženske in otrok ni nihče poznal in je v osupnenosti tudi nobeden po imenu vprašal ni.

Storilca zločina imenovala je ženska svojega moža, očeta otrok. Ženi rekli so, da naj odide domú, kar je ta tudi storila. Součenci jednega umorjenih otrok potrdili so komisiji, da je temu umorjenemu ime Friderik Košir. Jeden izmed součencev poznal je tudi očeta,

opisal ga, da je srednje postave, čokat in da ima črno brado ter da stanuje v Pavlinovi hiši na Dunajski cesti.

Vulgo Ukačinov Franc, iz Šmartnega izpové, da je okolo 12. ure videl nekega tujca, katerega pa ne more natančneje popisati, teči skozi Šmartno proti Savi.

— Žena, ki je šla od mesta dejanja domu in tudi bila v svojem stanovanju na Dunajski cesti št. 19 zaslišana, izpové naslednje:

Moje ime je Elizabeta Košir. Moj mož Fran Košir, 49 let star, iz Pristave doma, bil je prej c. kr. cestar na cesti Črnuče-Lukovica — Pred nekaj časa bil je iz službe izpuščen in ni mogel dobiti nobene službe in nobenega dela več, takó da smo zabredli v največjo revščino.

Danes (dné 3. t. m.) vzel je saboj svoje tri otroke: Friderika, 11 let starega gimnazijca; Franceta, 8½ let starega učenca ljudske šole in Franciško, 5½ staro, rekoč da gre v tovarno za sukno v Vodmatu dela iskat. Meni pa je naročil, da naj pridem s hčerjo, 14 mesecev staro Matildo, v „Taškarjev hrib“, kamor bode on prišel, in kamor smo, odkar je mož brez dela, večkrat zahajali.

Ko pridem okolo jednajste ure tja, vprašam ga, kje so otroci. On mi jih pokaže rekoč: „Ustrelil sem jih, sedaj bodem pa še tebe“! Meni se je zavrtelo v glavi in samo toliko se spominjam, da je mož ubežal, kam, ne vém. Ko sem zopet zavedla se, videla sem, da je moj sin Friderik mrtev, France in Franciška pa še nekoliko živa. Potem so prišli ljudje in me spravili z mesta, na kar sem odšla s hčerjo Matildo domov.

Kakor se ravno kar poroča, umrla sta okolo 6. ure zvečer v bolnico prenesena France in Franciška Košir.

Po poročilu žendarmerijske patrulje prepeljal se je včeraj v Šmartnem okolo ¼ 5. ure popoldne France Košir, katerega je prevoznik dobro spoznal, onstran Save. Jedna patrulja ga zasleduje.

Z druge stani se nam poroča: Morilec Fran Košir prišel je včeraj zvečer okolo ¼ 9. ure na Žabjak k c. kr. deželni sodnji ter dejal, da je umoril svoje otroke. Ker ga nihče ni poznal, oddali so ga policiji, katera je morilca Koširja zaprla. Samokres, s katerimi je otroke umoril, vrgel je, kakor pravi, proč, kje, se ne spomina. Danes izročil se bode Košir deželni sodnji. Košir se zelo pobitega in razdvojenega in zmedenega kaže; domneva se, da je zločin izvršil v zmešanosti.

Poslano.

Prosim, da se sprejme v Vaš list sledeče pojasnilo: V „Slovincu“ 30. aprila 1885 se iz Novega Mesta sporoča, da sem po vsi moči proti gosp. grofu Margheriju agitiral za g. Šukljea; dalje pravi o nekem kompromisu, po katerem bi jaz naj opustil v Novem Mestu agitacijo za Šukljeta. Na prvo morem omeniti, da se gledé novih volitev v državni zbor za skupino dolenjskih mest agitacija še ni začela, ampak da so bili v tej zadevi le pogovori med nekaterimi prijatelji; sklepati o tem, kdo naj se za poslanca voli, zamorejo vendar le volilci in za to je treba volilnega shoda, takega shoda za mesta pa do zdaj ni bilo.

Ta pogovor, pri katerem sem za svojo dolžnost smatral opozarjati na sposobnost, zgovornost in zasluge g. prof. Šukljea, ki se je vsaj za Dolenjce krepko poganjal in pri katerem so drugi prijatelji zopet svoje stališče razjasnovali in me nagovarjali, da naj prevzamem kandidacijo za kmečke občine na Dolenjskem, se ne more imenovati kompromis. Dopisnik misli, da sem se ponujal za kandidata, ali celó pozabil na prijateljstvo do g. prof. Šukljea, samo, da bi me kandidatom proglasili.

Čestiti dopisnik ne pozná mojih razmer; kajti, ko bi jih poznal, bi on vedel, da se žrtvujem ako mandat prevzamem. Istina pa je, da sem se pri volitvah za dež. zbor potezal za g. prof. Šukljea, a to še le potem, ko je g. Pfeifer nalašč prišel iz Krškega v Novo Mesto, priporočat Šukljetovo kandidacijo.

Rudolfovo 1. maja 1885.

Dr. Albin Poznik.

Telegrami „Ljubljanskemu Listu.“

Temešvar, 3. maja. Knez Aleksander Karagjorgjevič je umrl.

Zagreb, 3. maja. Zaradi dvoboja iz cerkve izobčeni profesor Kršnjavi dobil je na prošnjo odvezo.

Napolj, 3. maja. Kakih 200 metrov nad górenjo železniško postajo odprli sta se dve žreli ognjenika. Obilo lave staka se med Torre del Greco in Pompeji.

Madrid, 3. maja. V Alkudiji v provinciji Valencija pokazala se je kolera. Odredil se je zdravstveni kordon.

London, 3. maja. Včeraj sem došli ruski odgovor vzprejema načelno izrek razsodišča o pogodbi z dné 17. marcija. Pogajanja se nadaljujejo, doseget se bode skoro gotovo sporazum. Razsojevalec bode danski kralj ali nemški cesar.

Telegrafično borzno poročilo

z dné 4. maja.

	gld.
Jednotni drž. dolg v bankovcih	81.40
» » » srebru	81.80
Zlata renta	106.25
5% avstr. renta	97.20
Delnice národne banke	852.—
Kreditne delnice	284.50
London 10 lir sterling	125.95
20 frankovec	9.86
Cekini c. kr.	5.86
100 drž. mark	61.05

Uradni glasnik

z dné 1. maja.

Naprava novih zemlj. knjig: Pri c. kr. okr. sodnji v Kranji za katastralno občino Šenturska Gora; poizvedbe dné 18., 19., 20., 21., 22. in 23. maja t. l., dalje za katastralno občino Tupaliče dné 4., 5., 6., 7., 8. in 9. maja t. l. — Pri c. kr. okrajni sodnji v Litiji za katastersko občino Vače; dotične poizvedbe dné 5. maja ob 8. uri zjutraj; — pri c. kr. okr. sodnji v Kočevji za davčno občino Suhorje; poizvedbe dné 4. maja in naslednje dni, vselej ob 7. uri zjutraj.

Razpisane službe: Pri c. kr. kranjski deželni vladi mesto c. kr. vladnega svetnika in deželnega zdravskega poročevalca; plača na leto v 6. postopnem razredu. — Prošnje do 20. t. m. c. kr. deželni vladi za Kranjsko v Ljubljani.

Pod varstvom: C. kr. dež. sodnija proglašá Janeza Bička z Loga blaznim, in se mu je postavil za varuha Miha Biček z Loga št. 6 (sodnijski okraj škofjeloški).

Eksekut. dražbe: V Trebnjem posestvo Fr. Luže iz Migovca (2033 gld.) dné 26. maja, 27. jul. in 1. avgusta. — V Kranjski Gori zemljišče Blaža Mraka iz Kranjske Gore št. 12 (139 gld. 17 kr.) dné 9. maja, 13. junija in 11. julija. — V Ložu zemljišče Jan. Žnidaršiča iz Obločic (449 gld.) dné 23. maja, 24. junija in 24. julija.

Umrtnenja: Umrtnujejo se od c. kr. deželne sodnije hranilnične bukvice št. 97342, glaseče se na ime Mica Ambrož, z vlogo 200 gld., in bukvice št. 136767, glaseče se na ime Marijana Jerovšek, z vlogo 15 gld. — Osebe, ki imajo kako pravo do teh hranilničnih vlog, oglašé naj se tekom 6 mesecev pri dež. sodnji, ináče se bodo bukvice umrtvile (amortizovale).

Tujci.

Dné 2. maja.

Pri Maliči: Peterka, Paulin in Petermichl, trgovci, z Dunaja. — Eichler, fabrikant, iz Warnsdorfa. — Decker, trgovec, iz Zellerja.

Pri Bavarskem dvoru: Eder, predsednik godb. društva; Wiedenig in Müller, godbenika, iz Hermagorja.

Pri Južnem kolodvoru: Reich, trgovec, iz Solnograda. — Böhm, c. kr. žend. stražnik, iz Dalmacije. — Dr. Trani, zdravnik, s soprogo, iz Pazina.

Umrli so:

Dné 1. maja. Antonija Ovjač, delavčeva hči, 2½ mes., Karlovska cesta št. 12, vodenica.

Dné 2. maja. Ivan Gärtner, kondukerjev sin, 7 l., Barvarska steza št. 6, difteritika. — Marija Moller, vlakovodje soproga, 46 l., Travniske ulice št. 5, jetika.

V civilni bólnici:

Dné 1. maja. Luka Hartmann, poštni sluga, 43 l., jetika. — Leopold Geiger, delavčev sin, 3½ mes., atrofija. — Neža Trampuš, delavka, 55 l., srčna hiba.

Dné 2. maja. Ignacij Perče, delavec, 35 l., jetika.

Tržne cene.

V Ljubljani 2. maja.

Hektoliter banaške pšenice velja 7 gld. 69 kr., domače 6 gld. 83 kr.; rež 5 gld. 36 kr.; ječmen 5 gld. 36 kr.; oves 3 gld. 57 kr.; ajda 4 gld. 71 kr.; proso 5 gld. 85 kr.; turšica 5 gld. 85 kr.; 100 kilogramov krompirja 3 gld. 20 kr.; leča hektol. po 8 gld. — kr., bob 8 gld., fižol 8 gld. 50 kr. — Goveja mast kilo po 94 kr., salo po 82 kr., špeh po 54 kr., prekajen pa 66 kr., maslo (sirovo) 84 kr., jajce 2 kr.; liter mleka 8 kr., kilo govejega mesa 64 kr., telečjega 58 kr., svinjsko 68 kr., drobniško po 38 kr. — Piške po 48 kr., golob 17 kr.; 100 kilo sena 1 gld. 78 kr., slame 1 gld. 69 kr. Seženj trdih drv 7 gld. 20 kr.; mehkih 5 gld. — kr. — Vino, rudeče, 100 litrov (v skladišči) 24 gld., belo 20 gld.

Meteorologično poročilo.

Dan	Čas opazovanja	Stanje barometra v mm	Temperatura	Vetrovi	Nebo	Mo-krina v mm
2. maja	7. zjutraj	730.10	9.0	szpd. sl.	obl.	0.80 dež
	2. pop.	729.70	19.4	jzpd. sl.	p. js.	
	9. zvečer	730.07	11.6	bzv.	jasno	
3. maja	7. zjutraj	729.94	13.3	zpd. sl.	d. obl.	0.00
	2. pop.	729.44	17.6	jzpd. sl.	jasno	
	9. zvečer	729.10	11.2	bzv.	d. obl.	

V našem založništvu je izišel na svitlo

drugi pomnoženi natis:

Poezije S. Gregorčičeve.

Elegantno vezane in z zlatim obrezkom stanejo

2 gld., nevez. 1 gld. 20 kr.

Ig. v. Kleinmayr & Fed. Bamberg

knjigotržnica v Ljubljani.

Balzam zoper ozeblino

od dr. Marinellija

izdeluje **G. Piccoli**, lekarničar „pri angelji“, Ljubljana, Dunajska cesta.

Najboljše in najsigurniše osvedočeno sredstvo zoper ozeblino. (109) 15—14

Steklenica s kopelišnim praskem 80 kr.

Odlikovan s tremi zlatimi in jedno svetinjo za zasluge

Franc Jožefov grenki vrelec

od davna iskušena, izborna grenka voda.

Zaloga povsodi. Vodstvo je v Budimpešti. (64) 6—3

Žepni robci

tu- in inozemski fabrikat

beli in pisani; pavola, platno, svila

naramnice

najboljše fabrikati in sostave.

Specijalitete:

Gumbi za zavratnike, manšete in naprsni gumbi za srajce, kravatni držec, kravatne iglice

itd. (63) 3
Največja zaloga, najnovejši in najboljši fabrikat in kar mōči po najnižjih cenah.

J. C. HAMANN

Mestni trg.

Preselitev in otvorenje prodajalnice.

Trudeč se, mnoga leta od mojih p. n. odjemnikov meni izkazano zaupanje v vsakem oziru opravičiti in da ustrežem potrebam po večjem prostoru, ukrenil sem, preseliti mojo

slaščičarno

v novo zgradjeno hišo na Kongresnem trgu

Nisem se strašil ni truda ni stroškov, da pretvorim mojo slaščičarno v prekrasen etablisement, in se bom, kakor do sedaj, trudil i v bodoče, da zadovoljim vse moje odjemnike s pazljivo postrežbo in izbranim blagom. Zlasti opozarjam na moje gorke napoje, na pr.: **kavo, čokolado, čaj, punč itd.**, dalje bom imel, kakor do sedaj, vedno na razpolaganje najfinejšo **zmrzlino** v največjem izboru in takó omiljeno **ledeno kavo, ledeno čokolado, punč à la glace**, vse vedno v svežem stanu.

Zaradi večje prijetnosti p. n. gostov razpoloženo bode več ilustrovanih novin in dnevnikov.

Najvljudneje proseč prav mnogobrojnega obiskovanja, zaznamenovam se velespoštovanjem

RUDOLF KIRBISCH

slaščičar na Kongresnem trgu.